

Herziening der Tabel, regelende de verdeeling des Rijks in kiesdistricten, en wijziging van eenige bepalingen der Kieswet.
(Memorie van Beantwoording van het Voorloopig Verslag der Commissie van Rapporteurs; Bijlage.)

regeling van den census onaangeroerd is gebleven, kan niet worden erkend. De Regering heeft in geene beoordeeling willen treden, in hoever de regeling van den census volgens de kieswet kan geacht worden met de plaatselijke gesteldheid overeen te komen en heeft daarom dit punt, even als zoo vele andere onderwerpen der wet, onveranderd gelaten. Het gevolg hiervan zal zijn, dat de census voor elke gemeente op hetzelfde bedrag blijft, als waarop hij thans bepaald is.

Dat hieruit verwarring of onzekerheid zal ontstaan, kan niet worden toegegeven. Met het oog op art. 76 der Grondwet moeten aannemen, dat de census van elke gemeente is geregeld naar de plaatselijke gesteldheid niet van het district, waarbij zij is ingedeeld, maar van de gemeente zelve, en moet het dus onverschillig zijn dat deze of gene gemeente bij hetzelfde district blijft, dan wel onder een ander wordt gebracht. Hieruit volgt dus, dat de tabel, bij art. 1 der kieswet vermeld, zoolang daaromtrent niets anders is bepaald, alleen beschouwd kan worden in verband met de oorspronkelijke tabel tot indeeling des Rijks in kiesdistricten, bij de wet zelve gevoegd. Voor eene andere beschouwing bestaat geen grond.

's Gravenhage, den 26sten Mei 1856.

De Minister van Binnenlandsche Zaken,
VAN REENEN.

[LII. 9.]

BIJLAGE.

BEVOLKING der kiesdistricten in 1849 en 1854.

DISTRICTEN.	BEVOLKING.	
	1849.	1854.
Groningen	45,490	46,615
Onderdendam	45,004	46,807
Appingadam	90,772	96,917
Assen	90,013	92,312
Leeuwarden	91,719	94,438
Sneek	90,501	96,895
Dokkum	48,672	51,572
Steenwijk	44,173	48,514
Zwolle	88,195	92,624
Almelo	87,857	91,102
Deventer	44,042	46,598
Zutphen	88,027	90,142
Arnhem	88,521	93,754
Nijmegen	91,991	95,039
Tiel	44,597	47,337
Amersfoort	92,783	96,965
Utrecht	86,709	89,164
Hoorn	89,848	94,368
Alkmaar	88,606	94,692
Haarlem	45,504	49,324
Amsterdam	226,506	251,821
Leyden	89,956	93,743
Gouda	89,574	93,936
Delft	87,463	92,921
Rotterdam	89,862	95,013
's Gravenhage.	88,312	92,548
Dordrecht	89,536	97,998
Gorinchem	45,040	46,575
Middelburg	90,480	89,809
Goes	45,753	47,735
Zierikzee	45,117	47,002
Breda	89,529	90,899
Tilburg	88,967	91,906
Eindhoven	90,003	91,505
Maastricht	90,029	88,861
Roermond	91,188	91,496
Boxmeer	46,417	46,517
's Bosch	89,776	89,745
	3,056,532	3,195,209

[LII. 10.]

NOTA VAN WIJZIGINGEN in het Ontwerp van Wet tot herziening der tabel, regelende de verdeeling des Rijks in kiesdistricten, en tot wijziging van eenige bepalingen der kieswet. [Zie dit wets-ontwerp op bladz. 410 en volg. dezer Bijlagen.]

Considerans. In de plaats van noodzakelijkheid te lezen » nut ».

Art. 1. De 2de en 3de alinea te vervangen door:
» Voor zooveel door deze verdeeling districten worden gesplitst, » beslist het lot, in welk der nieuwe districten de eerste en in » welk de tweede afreding zal plaats hebben.

» Deze beslissing wijst het district aan, waarin ieder der in het » tegenwoordig district benoemde leden naar den regel, in de bij » deze wet gevoegde tabel B vermeld, geacht wordt gekozen » te zijn.

» De Minister van Binnenlandsche Zaken bepaalt den dag voor » de verkiezing der drie nieuwe leden. Zij treden als zoodanig » den derden Maandag van September 1856 op.

Achter art. 6 in te lasschen:

» Art. 7. In de plaats van het woord *provincie* in den zesden » regel van art. 28 dier wet wordt gelezen: » » Provinciale Staten » »

Art. 7 wordt art. 8 en zoo vervolgens.

Art. 7 (oud). In den tweeden regel in plaats van *Vóór* te lezen: » op »

In den vijfden regel in plaats van *patent* te lezen: » *patentregt* »

In de plaats van: *Deze kan zijne bezwaren hiertegen binnen vier dagen bij den Raad inbrengen, welke daarop binnen vier dagen beslist,* te lezen: » *Deze kan zijne bezwaren hiertegen vóór den 19den Mei bij den Raad inbrengen, welke daarop vóór den 23sten Mei beslist.* »

Art. 15 (oud). In plaats van: *of kiezer* te lezen: » of in het geval, bij het 2de lid van art. 43 bedoeld, door een kiezer. »

Art. 16 (oud). Dit artikel te vervangen door:

» Bij art. 43 dier wet wordt als tweede lid gevoegd:

» In geval van volstreckte noodzakelijkheid, door Gedeputeerde » Staten te beoordeelen, kunnen kiezers tot leden van het bureau » van stemopneming worden benoemd. »

Art. 19 (oud). De woorden: *In dat geval vangt de opening der stembriefjes des morgens ten negen ure aan,* vervallen.

Art. 20 (oud). Dit artikel te vervangen door:

» In de plaats der woorden: *het openen der stembriefjes vangt aan,* wordt in het begin van art. 57 dier wet gelezen: » *Behoudens » het geval, in het 3de lid van art. 55 bedoeld, vangt het openen » der stembriefjes aan* »

Als derde lid wordt achter dat artikel het volgende gevoegd:

» Indien op den tijd, voor de opening bepaald, een of meer » stembussen ontbreken, wordt de opening uiterlijk gedurende één » uur geschorst. »

Art. 22 (oud). In plaats van *Junij* te lezen: » *tweede Dingsdag* » en in plaats van *Julij* » laatste Dingsdag. »

Art. 23 (oud). In plaats van *worden* in den vierden regel te lezen: » *dan worden* »

Art. 24 (oud). In plaats van: *Bij gelijkheid van stemmen,* te lezen: » *Indien de stemmen staken* »

Art. 25 (oud). In de plaats van *kiezers* in de tweede zinsnede, te lezen: » (kiezers). »

Art. 26 (oud). In de plaats van *kiezers* in de derde zinsnede te lezen: » (kiezers). »

Art. 27 (oud). De woorden: » *en bij art. 7 der wet van 29 Junij 1851 (Staatsblad n°. 85)* », alsmede: » *en die ter verkiezing der leden van den Raad op den eersten Dingsdag der maand Augustus* », vervallen.

In plaats van *Staten*, te lezen: » *Provinciale Staten* ».

TABEL A.

In de hoofdkiesdistricten Agpingadam, Winschoten, Leeuwarden, Franeker, Sneek, Heerenveen, Almelo, Oldenzaal, Middelburg en IJzendijke (oud) vervallen de in de vierde en vijfde kolommen gestelde cijfers.

Hoofdkiesdistrict *Assen*. Het woord *Coevorden* te veranderen in » *Koevorden* » en tusschen Hoogeveen en Leek te plaatsen.

Hoofdkiesdistrict *Steenwijk*. De gemeenten Grafhorst en IJsselmuiden weg te laten.

Hoofdkiesdistrict *Zwolle*. De gemeenten Ermelo en Harderwijk weg te laten. De gemeenten Grafhorst, Olst en IJsselmuiden alphabetisch in dit district op te nemen.

Hoofdkiesdistrict *Almelo*. De gemeente Goor weg te laten.

Hoofdkiesdistrict *Deventer*. De gemeente Olst weg te laten en de gemeente Goor tusschen Diepenheim en Gorssel in te voegen.

Hoofdkiesdistrict *Arnhem*. De gemeenten Nijkerk en Putten weg te laten, en Ermelo en Harderwijk alphabetisch in dit district op te nemen.